

tijo in njegovo kožo Sultanu v dar pošljejo. To mu je bilo v plačilo neizmernih zaslug. Lice mladega kneza, je vse očetovo, tako sicer, da stari junaki, ki so se pod njegovim očetom bojevali, terdijo, da sin očetu ne more bolj podoben biti, kakor mu je on. Pa tudi dušne lastnosti so mu lastne, ktere so bile njegovemu očetu.

Knez Aleksander, rojen v razločivni vojski leta 1806, je zal mož, da malo taci; visokoravne postave, krepke telesnosti; na čelu se mu bere odkritoserčnost, priljudnost, dobrovoljnost, kar ga vsacemu, kdor ima ž njim opraviti, prikupi. Vidi se na njem, da je njegovo serce veselo in zadovoljno, nadušeno zaupanja v narod, zaupanja v Boga.

Posebna ljubezen do vojaštva, v katerem je izurjen in podučen, ga je zapeljala, da je vedno v vojaškeji opravi, namesti da bi v ohranitvi narodne oprave svojim deželanom dober izgled dajal. V svoji hiši se obnaša in živi sicer kakor njegovi rojaki, le v tem je razloček, da svoje otroke po Francoski odgojitelci vadi francoskih šeg; — njegova žena, taša in svakinja pa niso opustile serbske obleke in ser serbske vade.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* (Horvati in Slovenci na Ogerskem). Iz vradnega popisa prebivavstva na Ogerskem se vidi, da je ondi 82.008 Horvatov in 49.116 Slovencev. To število je precej bolj pičlo, kakor so popred popisovavci narodovnosti naznanaovali. V zemljopisu Vladislava Zapa beremo, de je na Ogerskem 145.000 Horvatov in 52.000 Slovencev. Sicer pa zamoremo brez strahu in pomislika reči, da jih je več, kakor so vradni popisatelji naznanili. Naj že bo kakor hoče, to je gotovo žalostno in pomilovanja vredno, da je njih zemlje lega tako nesrečna. Zaperti od vsake strani od Nemcev in Madjarev in popolnoma odcepljeni od svojih sosednih bratov, nimajo ne trohice v življenju in slovstvu narodnem. Tako nam je prišel te dni glas v „Slov. Novinah“ o Slavenih horvaške narodnosti, ki živě v gjurskej škofii. Ondi jih je mnogo, pa vsi so brez knjig tako, da nimajo ne ene za šole, in kar je naj bolj žalostno: ni ne ene duše, ki bi bila narodno izobrazena in omikana tako, da bi zamogla le najpotrebnišo knjigo spisati, kako li kaj bolj omikanega pisati! Storili so se sicer ondi vsake sorte poskusi s horvaškimi in slovenskimi knjigami, pa vse je bilo zastonj. Razposlale so se knjižice po občinah, pa dotična gospōda jih je nazaj poslala rekoč: „narod tega ne razume“. To se vé, tako so govorili Madjari ali madjaroni, ker to ni šlo v glavo madjarskej pestvanej gospōdi! Višji oblast, dokler dostojno ne pozna slavenske reči, ne more odverniti počenjanja teh ljudi, ker ne vé, da so vsega ti ljudjé krivi, ne pa jezik; sliši se pa, da se že o tem govori, kako bi se za te Horvate napisale šolske knjige v čistem narodnem jeziku. Ako se izide to po sreči, se bo položil kamen za novo slavensko slovstvo, za njegov obstoj in napredek nam je poroštvo obilno število samih Siavenov, 82.008 Horvatov.

* Med gospodom Hurbanom, vrednikom „Pohladov“ in gospodom Lichardom, vrednikom „dunajskih slovenskih novin“ se je velik slovstveni prepír vnel o pravopisu slovaškem in splošnem pisanju.

* V založbi šolskih knjig na Dunaji je prišla na svitlo v českem jeziku zgodovina sv. pisma za narodovne šole od gospoda Jožefa Kreisingra pod naslovom: „Biblická dejprava starého i nového zákona pro školy obecne“. Velja 22 kr.

* Slika (podoba) Jurja Poděbrada je prišla te dni v Prag. Vsak, kdor jo je vidil, terdi, da je ena naj izverstniših novih kipotvorstev slavnega kiparja Švantaler-a.

* Visoko ministerstvo uka je priporočilo za vse gimnazie na Horvaškem, Slavonskem in Dalmatinskem „Ilirsku čitanku“, ktero je sestavil Adolf Weber (Tkalcévić) in rokopis ministerstvu predložil. Ta čitanka (berilo) se bo na Dunaji skoraj natisnila.

* V Banski Bistrici se bo ustanovil gimnazij, ki ima biti središčno učilišče celega Slovaškega. Skerbljivi podpornik te naprave, Bistriški škof je ustanovil za dva učiteljska pripravnika na filozofiskem učilišču milodare po 250 gold. na leto, s tem pogojem, da se imata ta dva pripravnika na Praškem učilišču za učitelja izučiti, da prideta potem za učitelja na gimnazij v Bansko Bistrico. Razun tega je tudi šolski nadzornik v Požunskem okraji ustanovil milodar za 300 gold. na leto za enega pripravnika, ki se ima po doveršenem izučenju v Bansko Bistrico za učitelja podati.

* V rusinski občini Mestice (v bereški stolici) so zadeli pri kopanju na rimske starine, ktere so v Mukačevo poslali in od tod so v madjarski muzeum prišle.

* Švedski kralj Oskar je poklonil za en iztis knjige „Pesme Jelačića bana“ 300 gold., velki vojvoda toškanski za en iztis 200 gold., tudi brazilianski cesar si je te pesmi po svojem poslancu na Dunaji naročil.

* Z začetkom tega mesca je začel v Lvovu izhajati poljski časopis „Telegraf“ za kratek čas in razveselovanje. Pride dvakrat na teden na svitlo, naročnina za pol leta znese s poštnino vred 3 gold.

* V Lvovu je začel izhajati nov časopis poljski pod naslovom: Tygodnik literacki“.

Novičar iz slovanskih krajev.

V Pragi so se te dni snidili skušeni gojzdnarji in kmetovavci v posvet, kako bi se napravile gojzdnarske šole. Na Moravskem se bo kmetijska šola še do konca tega leta v vsih razdelkih osnovala. — Českí kipotvorec Emanuel Max je otesal plošo iz kararskega marmeljna za podobo sv. Janeza Nepomucena. — Knjižnica akademiškega bravnega društva v Pragi se bo zlo narasla. G. profesor Jungman, predsednik tega društva, je izdal poziv na vse spisatelje in sploh na podpornike narodovnega pospeha s prošnjo, da bi po mogočosti to knjižnico podperali.

Iz Reke. 8. t. m. ste bile v Reki v narodni čitavnici dve horvaški igri igrane, h kterima se je mnogo poslušavcev zbralo. Igravci in igravke so se kaj dobro obnesli; igri ste jako dopadle.

Iz Mokriškiga. (Dalje.) Živine tukaj malo re-dijo, ker lastnih travnikov nimajo, tedej jim nar boljši podpore kmetijstva — gnoja — manjka. Veliko, jez mislim, da bi jim pripomoglo, ko bi slamo rezali, kar tukej še ne znajo. Zemlja je pa rodovitna, in posebno lepa koruza, nar imenitniši tukajšni poljski pridelk, iz-raste in obilo obrodi.

Zgodnji sneg je tudi nas v velike zaderge pripravil, pa po goricah je hitro zginil, tako de sim še pred novim letam na več krajih pevke (trobentice, igovce) cvesti vidil. Blago je precej zlo bolehalo, posebno se je bolezen na parklih in v čelugah pokazala; cepalo ni. — Mismo ob kraji dežele, v zadnjim kotaču, pa tudi zato popolnoma brez vse pomoči. V celi okolici ni ne eniga človeka, de bi le v nar bolj znanih in navadnih živinskih boleznih kaj pomagati znal; morebiti ne bote ver-